

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/154/2021
Identifikačné číslo spisu:	5119204606
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5119204606.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky P. F., bývajúcej v N., H. XXXX/XXA, proti odporcovi U. F., bývajúcemu v W., O. A. XXXX/XXA, zastúpený advokátskou kanceláriou Advokátska firma TROKAN & URBANČOKOVÁ, v.o.s., so sídlom v Trenčianskych Tepliciach, Dom Pavla, L. Štúra 5, IČO: 36 333 158, o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 42Pc/10/2019, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 13. januára 2021, sp. zn. 7CoP/59/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. júna 2020, č. k. 42Pc/10/2019-426 vo výroku I. zaviazal povinného k povinnosti platiť navrhovateľke výživné vo výške 130,- eur mesačne od 18. apríla 2019 k rukám navrhovateľky, vo výroku II. zaviazal odporcu zaplatiť nedoplatok na výživnom za obdobie od 18. apríla 2019 do 30. júna 2020 vo výške 1.136,30 eura s tým, že tento povolil odporcovi splácať v mesačných splátkach po 50,- eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia pod následkom straty výhody splátok, vo výroku III. zmenil rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 10C/532/01-34 z 21. septembra 2001, právoplatný dňa 12. októbra 2001 vo vzťahu k určeniu vyživovacej povinnosti odporcu k navrhovateľke, vo výroku IV. vo zvyšku návrh navrhovateľky zamietol, vo výroku V. návrh odporcu na zníženie vyživovacej povinnosti na sumu 28,79 eur mesačne zamietol, vo výroku VI. žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že navrhovateľka sa preukázateľne sústavne pripravuje štúdiom na vysokej škole na svoje budúce povolanie, a teda nie je schopná sa sama živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov voči nej zostáva zachovaná. Matka navrhovateľky si svoju vyživovaciu povinnosť plní dobrovoľne. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti odporcu voči navrhovateľke ubehol dlhý čas, počas ktorého došlo aj k nárastu odôvodnených potrieb navrhovateľky a tým aj k podstatnému

zvýšení nákladov na ich zabezpečenie. Súd mal za to, že je potrebné zabezpečiť ochranu práv dieťaťa, ktoré by bolo znevýhodnené v dôsledku zavineného konania odporcu - straty výhodnejšieho zamestnania, resp. zbavovania sa vlastníctva nehnuteľnosti, či obchodného podielu v spoločnosti za neprimerane nízku cenu. Tiež považuje súd za nelogické, aby odporca pri tak nízkom príjme ako vykazuje, keď mu podľa svojich tvrdení vypomáha mama, vykonával zadarmo alebo takmer zadarmo stavebné práce pre kamarátov. Platenie výživného má prednosť pred inými výdavkami rodiča, preto je povinnosťou rodiča v prvom rade zabezpečiť uspokojenie potrieb dieťaťa. Odporca, v tomto konaní argumentuje zdravotnými problémami, avšak také vážne zdravotné problémy, ktoré by vylučovali vykonávať akúkoľvek prácu nevyplývajú zo žiadneho dôkazu, ktorý predložil. Potvrdil, že nemá dôkaz o tom, že by nemohol vykonávať žiadnu prácu. Sám uviedol, že nevie čo iné by mohol robiť okrem vykonávania činnosti čašníka v oblasti gastronómie. Napriek tomu, že opakovane ho zamestnávateľia z tejto oblasti nechcú zamestnať, nehľadá si zamestnanie v inom odbore. Dôležitou vecou v tomto konaní je fakt, že aj predtým, ako prepukli u odporcu zdravotné problémy, si tento nehľadal prácu, ktorá by bola vyššieho ohodnotenia ako takmer minimálna mzda.

1.2. Súd s poukazom na vykonané dokazovanie pre účely číselného stanovenia rozmedzia výšky potenciálneho príjmu otca vychádzal z potvrdenia Štatistického úradu SR o priemernej mesačnej mzde zamestnanca v národnom hospodárstve za rok 2019, ktorá predstavovala sumu cca 1.092,- eur v hrubom, čo po prepočte na základe mzdovej kalkulačky predstavuje čistú mzdu 766,- eur, z toho 30 % jeho čistého príjmu predstavuje sumu 229,80 eura. Vzhľadom aj na existenciu ďalšej vyživovacej povinnosti voči inému maloletému dieťaťu vo výške 100,- eur mesačne, zostávajúcu sumu vo výške 130,- eur mesačne priznal navrhovateľke s účinnosťou od podania návrhu, t. j. od 18. apríla 2019. Priznaná výška výživného zohľadňuje skutočnosť, že a/ navrhovateľka sa pripravuje na svoje budúce povolanie v podobe štúdia na vysokej škole, b/ odporca je podielovým spoluvlastníkom pozemku v k. ú. H., c/ v čase rozhodovania je jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti LPJ Creative s.r.o., pričom obchodná spoločnosť bola prevedená zmluvou o prevode obchodného podielu zo dňa 28.11.2019 na nového nadobúdateľa za 1,- euro a prevod vyššie uvedenej spoločnosti nebol v obchodnom registri doposiaľ zapísaný. S poukazom na vyššie uvedené zamietol návrh odporcu na zníženie výživného. Zameškané výživné, ktoré je splatné vopred vo výške 1.136,30 eura, povolil odporcovi uhradiť v mesačných splátkach po 50,- eur počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozhodnutia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Súd zároveň týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Čadca z 21. septembra 2001 č. k. 10C/532/01-34. O trovách konania rozhodol v súlade s § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie odporcu rozsudkom z 13. januára 2021, sp. zn. 7CoP/59/2020 rozhodol, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým vo zvyšku návrh navrhovateľky zamietol, zostáva nedotknutý; v ostatnej časti potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že je dôvodné zvýšiť vyživovaciu povinnosť odporcu voči navrhovateľke, keďže od posledného rozhodovania, resp. od doby, kedy navrhovateľka nastúpila na štúdium na vysokej škole, došlo k podstatnej zmene pomerov, ktoré odôvodňujú podanie návrhu na zvýšenie výživného. Pritom ani súdom prvej inštancie určené výživné nepokryje najnutnejšie výdavky navrhovateľky. Povinný sa okrem platby výživného do novembra 2019 vo výške 67,- eur mesačne a od decembra 2019 vo výške 34,- eur mesačne iným spôsobom na výchovu a výžive navrhovateľky nepodieľal. Neobstoja ani námietka odporcu, že by si navrhovateľka mala zaobstaráť finančné prostriedky aj brigádnickou činnosťou, keďže navrhovateľka študuje na zahraničnej vysokej škole v dennej forme.

2.2. Rovnako neobstoja odvolacie námietky odporcu, ktorý v priebehu prvoinštančného aj odvolacieho konania poukazoval na svoje nepriaznivé majetkové pomery, možnosti a schopnosti dosahovať vyšší príjem, na základe ktorého by mal platiť súdom prvej inštancie zvýšené výživné. V priebehu konania sa odporca prezentoval ako osoba, ktorá od roku 2019 žije výlučne iba z príjmu, a to finančnej pomoci v

hmotnej núdzi vo výške 200 € mesačne poskytovanej mu Federáciou Wing Chun Kuen, so sídlom Záhrada, Žabí Majer 39, Bratislava. V tejto súvislosti povinný ďalej deklaroval, že z tohto mesačného príjmu uhrádza výživné vo výške 100,- eur na maloletého U. F. na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava sp. zn. 51P/17/2012-52, výživné v sume 34,- eur na navrhovateľku, pravidelné výdavky na lieky v sume 16,50 eur, maloletému synovi zabezpečuje vecné plnenia a uhrádza ešte aj svoje ďalšie osobné výdavky, takže pre seba mu zostane len veľmi malá suma. Odporca nebol evidovaný na ÚPSVaR Čadca, nebol poberateľom dávok zo sociálneho poistenia ani dávok v nezamestnanosti a v roku 2019 bolo rozhodnuté o nezaradení povinného do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Súd prvej inštancie hodnotiac výsledky vykonaného dokazovania, vychádzajúc aj z tvrdení odporcu o svojich možnostiach, schopnostiach a zárobkových pomeroch tak, ako sú podrobne popísané v bode 5 a 6 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, správne vyvodil, že tvrdenia povinného o tom, že žije iba z príspevku združenia Federácie Wing Chun Kuen (ďalej FWCK), je nereálne. Povinný v priebehu konania na súde prvej inštancie (viď bod 6 odôvodnenia) popísal aktivity, ktoré vykonával od roku 2003 až do súčasnej doby, z ktorých je zrejmé, že bol spoločníkom a konateľom spoločnosti LPJ Creative s.r.o., že vykonával aktivity v združení FWCK, zaoberal sa výrobou a predajom nábytku, v roku 2018 pracoval pre spoločnosť Sun Paradise s.r.o. a že aj v čase rozhodovania súdu vykonával aktivity ako člen FWCK, pričom na druhej strane deklaroval, že jeho príjem mesačne nepresahuje 200 € (za určité obdobie ešte nižšie alebo vôbec) a že z tohto príjmu zabezpečuje všetky svoje osobné potreby aj s uloženou povinnosťou uhrádzať výživné na dve deti. Vychádzajúc z takto zisteného stavu, správne súd prvej inštancie potom vyvodil, že keď na jednej strane povinný deklaruje, že nie je evidovaný ako uchádzač o podporu v nezamestnanosti, hmotnej núdzi, nie je poberateľom nemocenského poistenia, dávok dôchodkového poistenia, dávok úrazového poistenia, dávok v nezamestnanosti a zároveň uvádza, že je poberateľom príjmu len na základe „dobrovoľnej odmeny“ vo výške 200 € mesačne, potom bolo potrebné vychádzať z potenciality príjmu povinného v zmysle podmienok uvedených v § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „Zákon o rodine“).

2.3. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že subjektívne má povinný vytvorené všetky osobné predpoklady k tomu, aby príjem dosahoval a jeho uvádzané tvrdenia o dosahovaní výšky príjmu a nákladov na živobytie nezodpovedajú podmienkam v Bratislave, kde sa v prevažnej miere povinný zdržiava. Takéto tvrdenia odporcu, vo vzťahu k aktivitám, ako sú uvedené v bode 5 a 6 odôvodnenia rozsudku prvého stupňa, sú nereálne, dokonca v niektorých tvrdeniach, napríklad o predaji pozemku, splácaní dlhu spôsobom, ako je popísané v bode 6 odôvodnenia, sú logicky odporujúce až absurdné. Jednou zo zásad občianskeho súdneho konania je aj jeho hospodárnosť, preto v konaní, ktorého zmyslom je rýchla a účinná ochrana práv a dotknutých záujmov účastníkov, nie je dôvodné do dôsledkov nahrádzať absenciu preverovania skutočností tvrdených účastníkmi konania v konaniach o určenie výživného vo vzťahu k preukazovaniu ich majetkových pomerov, napríklad preverovaním daňovým úradom, orgánmi sociálnej kurately, prípadne aj orgánmi činnými v trestnom konaní. Zmyslom a účelom konania o určenie (zvýšenie) výživného je zabezpečenie vyživovacej povinnosti od povinných osôb (rodičov), ktorým takáto povinnosť vyplýva zo Zákona o rodine, až do času, pokiaľ deti nie sú schopné samé sa živiť (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine), keďže dieťa v reálnom čase si nevie zabezpečiť finančné prostriedky samo, napríklad z dôvodu prípravy na povolanie. Súdne konanie má potom zabezpečiť, aby ochrana práv oprávnenej spočívala v rýchlom a účinnom konaní, t.j. vo vydaní rozhodnutia, v uložení povinnosti povinnému rodičovi plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, aby tieto práva boli priznané v čo najkratšom čase, teda aby k ohrozeniu výživy oprávnenej nedošlo.

2.4. Neobstojí taktiež odvolacia námietka povinného, že súd prvej inštancie neprihliadal na zhoršenie jeho zdravotného stavu, keďže až v odvolacom konaní predložil potvrdenie Sociálnej poisťovne zo dňa 3. septembra 2020 o invalidite a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ktoré bolo vydané po rozhodnutí súdu prvej inštancie. Uvedené potvrdenie bez ďalšieho (ďalších skutkových tvrdení a dôkazov) nemá dosah na vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže z neho nie je zrejmé, aký vplyv bude mať deklarovaný zdravotný stav na osobný a pracovný život povinného do budúcnosti.

2.5. Z vyššie uvedených dôvodov, keďže okresný súd vo veci na základe rozsiahleho vykonaného

dokazovania riadne zistil skutkový stav, zistené skutkové okolnosti správne vyvodil vo vzťahu k podmienkam § 78 ods. 1, § 75 ods. 1 § 62 Zákona o rodine, odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny vo výrokoch napadnutých odvolaním odporcu, potvrdil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal odporca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3.1. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP odôvodnil tým, že a/ súd prvej inštancie a odvolací súd nedostatočne zistili skutkový stav veci tým, že nevykonali odporcom navrhované dôkazy - výsluch svedkov U. G. P. a U. P. F. a zisťovanie príjmu a majetkových pomerov matky, b/ odvolací súd neprihliadal na predložený doklad o priznaní invalidity s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť o 45 % ako aj na doklad o priznaní invalidného dôchodku, c/ nedostatočne odôvodnil príjmy a majetkové možnosti odporcu, c/ súd neposudzoval subjektívne okolnosti na strane odporcu s ohľadom na jeho zdravotný stav, d/ nesprávne právne interpretoval ustanovenie § 75 ods. 1 zákona o rodine, e/ súdy nezistili riadne skutkový stav ohľadom zbavovania sa nehnuteľností, obchodného podielu a podielového spoluvlastníctva odporcu, f/ odvolací súd sa nezaoberal s poklesom výdavkov navrhovateľky v súvislosti so zatváraním škôl v dôsledku pandémie.

4. Dovolanie podal odporca vo veci upravenej v zákone č. 161/2015 Z. z. Civilnom mimosporovom poriadku (ďalej v texte len „CMP“). Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci určenia výživného, prípustnosť dovolania povinného bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

7. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

8. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

9. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

10. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom rozsudku, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Aj v takom prípade je však v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá CSP povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

11. Rozhodnutia oboch nižších súdov dovolací súd vyhodnotil v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku odvolateľa sa vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zvýrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré odkázal mimo iného i odvolací súd.

11.1. I keď za porušenie práva na spravodlivý proces považoval odporca nedostatok odôvodnenia a absenciu odpovedí na jeho argumenty považujúc ich za významné pre rozhodnutie v spore, z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) je však zrejmé, že odporca sa nestotožňuje s právnym posúdením veci pri nedostatočnom zohľadnení jeho zdravotného stavu, jeho schopnosti, možnosti a majetkových pomerov.

11.2. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom zodpovedajúcim sa zákonu. Zreteľne poukázal na to, ako posúdil schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného aj s ohľadom na jeho zdravotný stav a ďalšiu výživovú povinnosť (porovnaj body 10. až 18. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v spojení s bodmi 39. až 44. odôvodnenia potvrdeného rozsudku súdu prvej inštancie). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

12. Pokiaľ dovolateľ vytýka odvolaciemu súdu a súdu prvej inštancie nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie (napr. súdy nevykonali výsluchy osôb, ktoré označil dovolateľ; súdy nezisťovali majetok a príjmy matky navrhovateľky a iné), najvyšší súd pripomína, že (ani prípadné)

nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1Cdo 41/2017, 2Cdo 232/2017, 3Cdo 26/2017, 4Cdo 56/2017, 5Cdo 90/2017, 7Cdo 11/2017, 8Cdo 187/2017). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Súdny navyše riadne odôvodnili, ktoré rozhodné skutočnosti považovali za preukázané a prečo naopak niektoré návrhy na doplnenie dokazovania nepovažovali za opodstatnené (viď bod 60. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie).

12.1. So zreteľom na obsah dovolania najvyšší súd zdôrazňuje, že súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania (1Cdo 126/2012, 2Cdo 132/2013, 3Cdo 12/2015, 4Cdo 191/2011, 5Cdo 43/2013, 6Cdo 95/2012, 7Cdo 179/2014, 8Cdo 346/2014). K procesným právam strany sporu nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania. Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napríklad preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné), nemôže to byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia v zmysle § 420 písm. f/ CSP (3Cdo 26/2017).

12.2. Len skutočnosť, že súdy (okresný i krajský) neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené dovolateľom, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jeho práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa názoru dovolacieho súdu bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície, ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08). Dovolací súd na záver dopĺňa, že dovolateľ v odvolaní ani nenamietal nevykonanie vylučku ním navrhnutých osôb a z tohto dôvodu v zmysle zásady subsidiarity túto námietku nemôže úspešne uplatniť v dovolaní a dožadovať sa tohto, aby sa ňou zaoberal (až) dovolací súd. I v kontexte uvedeného platí zásada, že práva patria bdelym „vigilantibus iura scripta sunt“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým).

13. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie (vyčítajúc súdom nesprávnou aplikáciu ustanovenia § 75 Zákona o rodine a individualizovaného určovania výšky výživného), dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1Cdo 62/2010, 2Cdo 97/2010, 3Cdo 53/2011, 4Cdo 68/2011, 5Cdo 44/2011, 6Cdo 41/2011, 7Cdo 26/2010 a 8ECdo 170/2014). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmätočnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1Cdo 202/2017, 2Cdo 101/2017, 3Cdo 94/2017, 4Cdo 47/2017, 5Cdo 145/2016, 7Cdo 113/2017, 8Cdo 76/2018).

14. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

15. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého

rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

16. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 144/2019, 4Cdo 108/2019).

17. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa ustanovenia § 453 ods. 1 CSP v nadväznosti na ustanovenie § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.